

5 september 2017

Atelier I: de Bonnenpolder in kaart

Gebiedsproces

Natuurbegraven Nederland, Natuurmonumenten en het Zuid-Hollands Landschap zijn het initiatief gestart om in de Bonnenpolder een natuurgebied te realiseren. Een gebied waar mensen van de natuur kunnen genieten en recreëren en in een beperkt deel van het gebied ruimte komt voor mensen om daar hun laatste rustplaats te vinden. De initiatiefnemers willen graag samen met mensen die in de buurt wonen en/of werken en met mensen die er nu of in de toekomst willen recreëren een landschapsontwerp maken voor dit natuurgebied. Tijdens de werkateliers gaan betrokkenen samen aan de slag om tot een landschapsontwerp te komen. Op 30 augustus 2017 was de eerste in een reeks van drie werkateliers.

Dit document is een weergave van het eerste atelier.

Atelier I

Tijdens het eerste atelier is tijdens de inleiding uitleg gegeven over het gebiedsproces en de agenda van de avond. Vervolgens hebben de 18 deelnemers kennismaat met elkaar en de initiatiefnemers. De rest van de avond is gebruikt om bij vijf tafels, met elke een thema, informatie op te halen over de Bonnenpolder. De vijf thema's zijn: mooi in en om de polder, lelijk in en om de polder, verhalen uit de polder, zorgen om en bedreigingen voor de polder, kansen en wensen voor de polder. De input van alle deelnemers is visueel vastgelegd op kaarten en tekstueel op grote vellen.

In de verslag vindt u een weergave van de teksten en kaarten zoals die tijdens het atelier zijn vastgelegd.

Tijdens de avond hebben wij constructief gewerkt in een positieve sfeer. Er was ruimte voor kritische vragen over het gebiedsproces en het initiatief. De opgaven voor de Bonnenpolder zijn van alle kanten belicht.

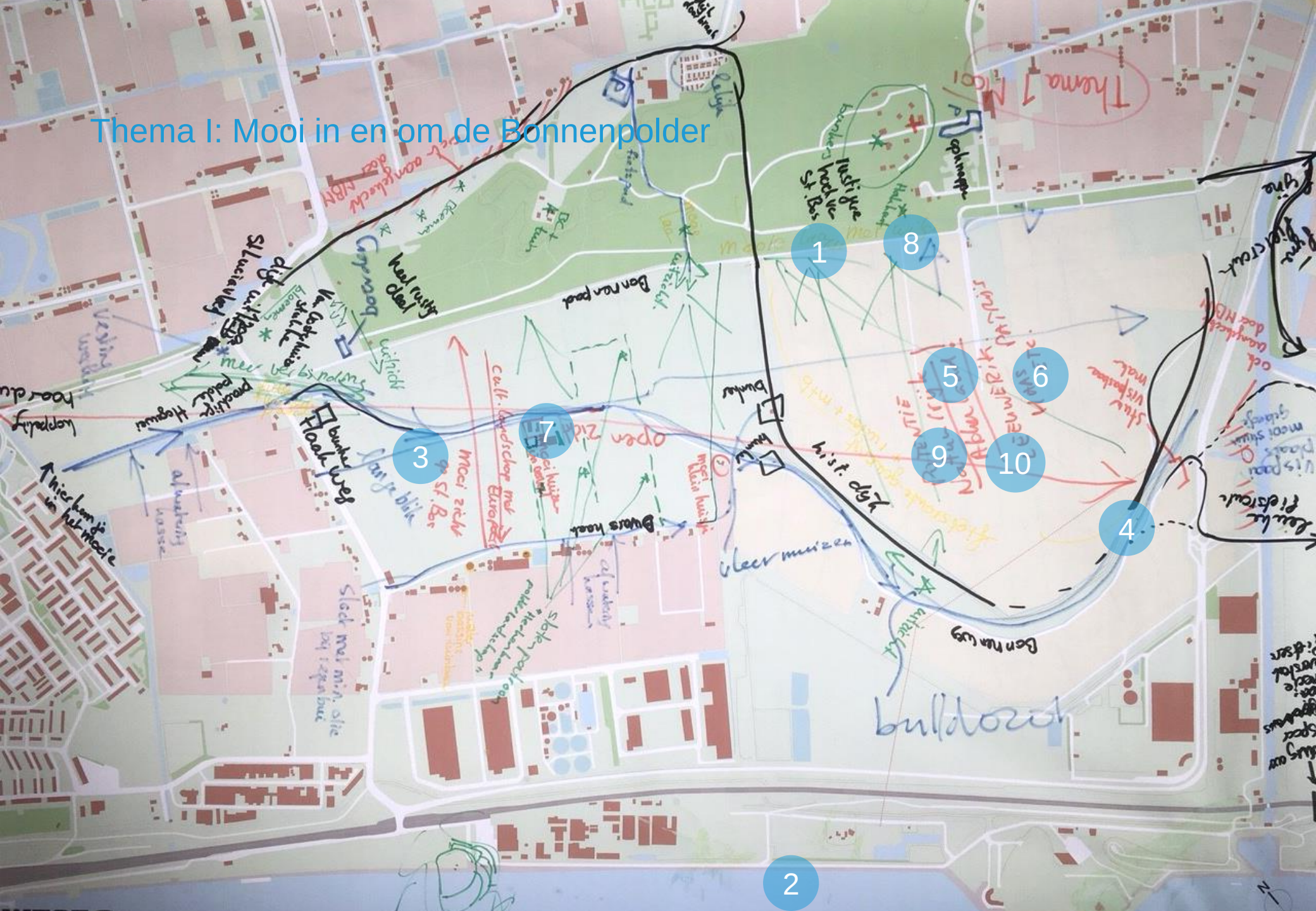
Thema I: Mooi in en om de Bonnenpolder

Tien keer mooi:

1. Aanzicht Staelduinse bos is mooi, knotwilgen versterken dat beeld. Overgang polder/bos is mooi;
2. Contrast met zicht op Europoort is bijzonder. Rust in contrast met grootste haven van Europa;
3. Openheid, vooral vanaf de Haakweg;
4. Grote rel: ziet er zo natuurlijk uit, kronkelt, je kunt er karpers zien;
5. Slotenpatroon in de polder, echt Hollands;
6. Mooie groene polder;
7. Enkele mooie huizen, herbouwd na platgebombardeerd te zijn in de oorlog;
8. “De hoge wei”: mooi door de sloot, het Staelduinse bos op de achtergrond en het gras met koeien erin;
9. Veel hazen in de polder.
10. De grote verschillen op korte afstand zijn mooi en spannend

Let op: de nummering van de opsommingen in dit document verwijzen naar de punten op de bijbehorende kaarten. De nummering geeft op geen manier een rangschikking aan.

Thema I: Mooi in en om de Bonnenpolder

Thema 2: Lelijk in en om de Bonnenpolder

Vijftien keer lelijk:

1. Hoogspanningsmasten aan oostzijde van het gebied, met name voor het uitzicht;
2. Kantoor van Vliet Recycling. Gebouw is helemaal wit en past niet in de omgeving. Gelukkig is het gebouw vanaf de bonnenweg niet goed te zien;
3. Overlast omscheppen compostering van Vliet. Levert stankoverlast op wat je in de hele bonnenpolder kunt ruiken. En als je dichtbij bent grofweg tot het hek is de stank ongelooflijk;
4. Het grasland is redelijk uniform. Het is allemaal grasland tbv intensieve veeteelt met weinig variatie. Oogt saai;
5. De zendmast oogt misplaatst in de polder. Niemand weet ook waarvoor deze bedoeld is;
6. Windmolens aan overzijde nieuwe waterweg. Windmolens zijn groot en benadrukken de industrie, welke an sich heel mooi is, maar windmolens versterken het gevoel van “kijk hier eens naar, hier is iets”;
7. Geen verbinding tussen beide polders links / rechts van de N223. Er is wel een oversteek, maar daarbij rij je voor het gevoel tegen een haag van bomen en moet je omhalen om het gebied in te kunnen. Daarbij is de entree niet heel erg uitnodigend (beide zijden) + de staat van de Bonnenweg is erg slecht;
8. De bonnenweg is nu nog een eigen weg. Daardoor niet onbeperkt toegankelijk voor publiek. Woning aan de bonnenweg heeft zelfs een hek om de weg af te sluiten. Weg moet wel autovrij blijven;
9. Kascomplex langs de bonnenweg steekt uit t.o.v. de rest van de kassen en beperkt daardoor de doorkijk;
10. Boerderij langs Bonnenweg heeft een ratjetoe aan gebouwen, maar met name de schuur is afzichtelijk;
11. Bunker langs Bonnenweg. Er is een bunker waar allerlei schuurtjes aan vast zijn gebouwd. De bunker daarvoor is wel fraai;
12. Uitzicht vanaf het Staelduinse Bos naar kassencomplex geeft een beklemmend gevoel. Het is best een massa en maakt het uitzicht heel klein. Liever een afscherming van de kassen met bomen. Daarnaast moet de doorzicht over de nieuwe maas en maaslantkering open blijven;
13. Fietspad langs Staelduinse Bos is te smal, het is erg recht (Flevopolder) en verloopt onnatuurlijk. Vanaf de N223 kiest men niet het fietspad, maar kiest men de Bonnenlaan. Fietspad is deels aan de voorkant van het bos neergelegd, terwijl over de dijk natuurlijker was geweest;
14. Aan de polderzijde van het Staelduinse bos staan wilgen. Deze belemmeren het zicht naar de polder. Bomen wel mooi, maar andere soort. Daarnaast gaan de kastanjes aan de boszijde om de haverklap dood;
15. Rommelig; hekken, rommelige schuurtjes en plastic kas.

Thema 2: Lelijk in en om de Bontepolder

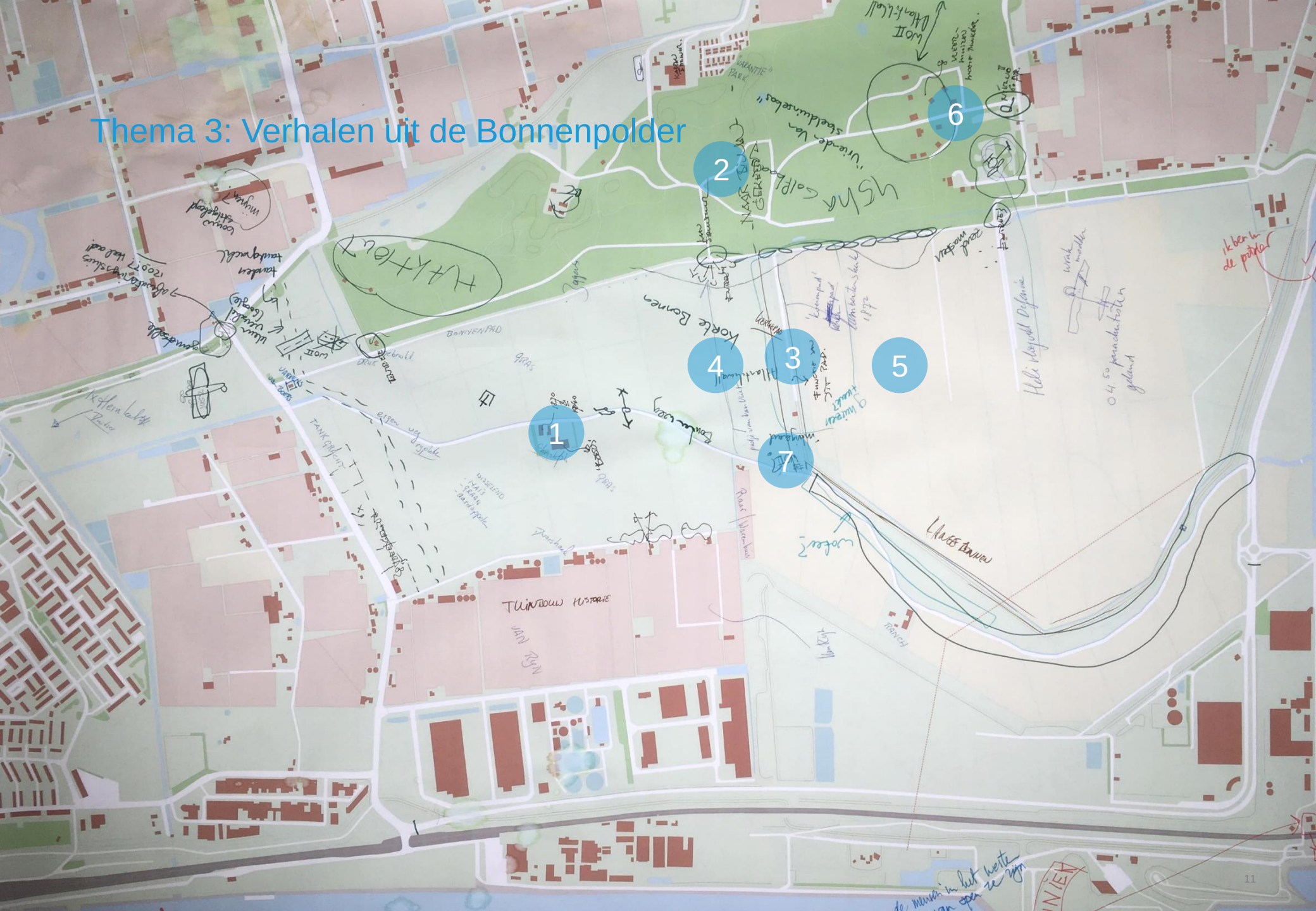

Thema 3: Verhalen uit de Bonnenpolder

Zeven verhalen:

1. Het huis in het centrum van het gebied heeft twee jaartallen op de gevel, 1870 én 1940. De Nederlandse soldaten hebben het huis van de aardappelboer tijdens de oorlog met de grond gelijk gemaakt om een vrij schootsveld te hebben. In 1940 hebben ze het weer opgebouwd.
2. De familie Van Rijckevorsel heeft een grote indruk op het gebied achtergelaten. Het naar binnen gekeerde Staelduinse Bos hebben zij aangelegd en is gebruikt als jachtgebied en voor hakhout. Het gebouw de Oude Koestal gebruikten zij als verblijf om gasten van over de hele wereld te ontvangen. Nog steeds is elk jaar vanaf half juli tot half augustus het jachtseizoen, waarin er op duiven wordt gejaagd.
3. Het 'mystieke' Kerkpad dat de Bonnenpolder van noord naar zuid in tweeën splitst, wat is dit precies? Er zijn geruchten dat er "heel lang geleden" langs het kerkpad negen woningen en een kerk stonden. Andere geruchten doen de ronde dat de arbeiders en pachters over dit pad naar de verderop gelegen Lambertuskerk liepen. Die is door Van Rijckevorsel gebouwd in 1872.
4. Het is overigens niet onwaarschijnlijk dat het oorspronkelijke Kerkpad anders heeft gelopen. Net ten westen van het huidige Kerkpad loopt het officieuze 'Paadje van mevrouw van Vliet', wat het oorspronkelijke Kerkpad geweest zou zijn. Het paadje van mevrouw van Vliet was vroeger, net zoals het Bonnenpad vandaag, niet in al te beste staat. De toenmalige krantenjongen herinnert zich nog goed dat hij met zijn fiets over de plank de sloot probeerde over te steken, en daarbij in het water viel met allemaal natte kranten tot gevolg!
5. Het gebied kenmerkt zich door de enorme contrasten. Aan de noordzijde het Staelduinse Bos waar een indrukwekkende bomenrij de grens met de Bonnenpolder markeert, en aan de zuidzijde, langs de Dwarshaak, de industrie (oorspronkelijk uit de koker van de Van Rijckevorsels). Dit gebied kent derhalve vele emoties en vele verschillende geluiden. Daarom des te opvallender dat er geclaimd wordt dat, wanneer je midden in het gebied staat, het doodstil is.
6. De resten van de Nederlandse militaire basis zijn nog steeds duidelijk aanwezig. In 1957 zijn er, tijdens de Koude Oorlog, munitiedepots, een helikopterlandplaats en grote hekken gebouwd. Er was toentertijd strenge bewaking, met jachthonden, en er waren 's nachts geheime activiteiten.
7. Ook om het Staelduinse bos was en is de militaire aanwezigheid duidelijk zichtbaar. Het huidige witte huis net ten oosten van het Staelduinse Bos was een legerwoning, uit welke na de militaire aanwezigheid krakers met man en macht door de marechaussee ontruimd zijn. Aan de andere kant, de westkant van de Bonnenpolder zie je nog de resten van de gevelles uit de jaren '80: 'Beter een raket in de tuin dan een rus in de keuken'. En wat doen die mysterieuze stenen gebouwtjes in het gebied? Zendmastlocaties en radarsystemen van de geheime dienst?

Thema 3: Verhalen uit de Bonnenpolder

Thema 4: Zorgen en bedreigingen voor de Bonnenpolder

Tien punten van zorg en bedreigingen:

1. Recreatie; meer autoverkeer en parkeerplaatsen, meer mensen in de polder en Staelduinse bos;
2. Natuurbegraafplaats; parkeerplaats voor heel veel auto's, elke dag rouwstoeten, gebouwen die niet in het landschap passen;
3. Risico's voor de natuur; afvoer gifstoffen door glastuinbouw via de rel, door klimaatverandering meer water om te bergen in de Bonnenpolder, ecologische achteruitgang in Staelduinse bos door teveel bezoekers;
4. Bonnenpolder gaat achteruit door inactiviteit (zoals afgelopen 30 jaar): polder wordt kaler, blijft niet groen, verloederd, slechtere weg;
5. De openheid van de polder verdwijnt. De rust en de weidsheid gaat verloren;
6. Huidige landbouwbestemming is slechte garantie dat er niets gaat veranderen;
7. Er komen slechtere plannen, door economische motieven gedreven: vakantiehuisjes, intensieve landbouw (gif), windmolens;
8. Drie eigenaren in de polder: andere eigenaren werken niet mee aan het plan, dat leidt tot versnippering;
9. Uitbreiding bedrijventerrein Nieuw Oranjeland.
10. Als de plannen voor natuur niet doorgaan dan verkopen de Van Rijckevorsels misschien kleine gebiedjes aan verschillende eigenaren, tegen de hoogste opbrengst. Dat leidt tot versnippering.

Thema 4: Zorgen en bedreigingen voor de Bommenvlinder

Thema 5

Kansen en wensen voor
de Bonnenpolder

Thema 5

Kansen en wensen voor
de Bonnenpolder

- recreatieve routes
 - Na land = fiets
 (aan wal)
 - bermp - ruwten
- Aansluiten routes opgeblazen
 polen
 - 1 was bewaakt Binnenvaart
- Aansluiten recreatieve routes
 Seelidende bus
 - De fietser nog wel enigszins bewaakt
 is maar wel erg dicht
- Voor wandelaars weinig mogelijkheden
 bij juist behoefte aan kleine recreatieve
 routes (varieert in lengte + route
 → balans drukke → rust)
- horeca = trede markt
 bij behoefte aan een klein beetje horeca
 - past in het landschap
 - bijbehorende → ook binnen
 - ook naar voren → parken

-

Thema 5: Kansen en wensen voor de Bonnenpolder

Tien kansen en wensen:

1. Natuurbegraven realiseren: op een manier die past bij het landschap waarbij je geen zerken ziet. Het benutten van historische hoogteverschillen, denk bijvoorbeeld ook aan een mogelijkheid van begraven niet in de polder maar in het bos of bij de kassen;
2. Kas die het gebied insteekt weghalen/aan het zicht onttrekken en polder(gevoel) terugkrijgen;
3. Polder behouden voor de toekomst: uitbreiding bedrijvigheid tegengaan, zichtlijnen behouden en verbeteren, bedrijvigheid afschermen zodat je zicht hebt op het mooie van het gebied. Daarbij niet alleen aandacht voor wat je ziet als je in het gebied staat, maar ook voor het uitzicht van buitenaf (bijv. het uitzicht van de omwonenden), rust in gebied beleefbaar maken, balans tussen rust-drukke brengen;
4. Meer recreatiemogelijkheden: wandelpaden (kort en lang), paardenroutes (berm geen ruiterspaden), waadplek voor paarden, ruimte voor aangespannen men-sport. Toegankelijker en bruikbaar: recreatieve routes door de polder (variërend in lengte en gescheiden per modaliteit), aansluiten op routes Oranjebonnenpolder, aansluiten op routes Staelduinse bos;
5. Groen-blauwe ader voor de provincie;
6. Meer robuust watersysteem: waterkwaliteit rel verbeteren, verbreding rel;
7. Initiatieven: pluktuin, natuurvriendelijke akkers, kleinschalige 'stadslandsbouw' met verkoopstalletje langs de weg, Atlantic wall zichtbaar en beleefbaar maken, leefbos;
8. Kleinschalige horeca;
9. Natuurwaarden behouden en vergroten: broedgebied vergroten en beleefbaar maken. Natte natuurwaarden (poelen) toevoegen;
10. Aansluiten bij het Staelduinse bos en verbinding naar andere natuur in de omgeving, zoals een brugverbinding.

Thema 5: Kansen en wensen voor de Bonnenpolder

Sonne hoek

